

TORAH OHR • PARSHAS NOACH • MAAMAR 3

ביאור על הנ"ל

Eine Erklärung des Vorangegangenen

ZU EHREN VON

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Der Vater des Rebbe, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

DIE CHASSIDISCHE PARSHA

likuteitorah.com/de/torah-ohr/noach/3/

1 ביאור על הנ"ל

Eine Erläuterung des Vorstehenden.

2 להבין הענין שתפלת הבעל עסק יהיה במדרגה גבוהה כו'. צלה"ב [צריך להבין] ענין ירידת הנשמה שהיא הניצוץ אלקות בעוה"ז בגוף ונפש הבהמית להיות טרוד תמיד במחשבות ודאגות הפרנסה בהבלי עוה"ז.

[Wir müssen] die Angelegenheit [der oben erwähnten Aussage] verstehen, dass das Gebet eines Geschäftsmannes auf einer hohen Stufe stehen wird usw. Dies bedarf der Erklärung: die Angelegenheit des Abstiegs der Seele, die ein Funke der G-tlichkeit ist, in diese Welt, in einen Körper und eine tierische Seele (Nefesh Habahamis), um ständig mit Gedanken und Sorgen um den Lebensunterhalt in den Nichtigkeiten dieser Welt beschäftigt zu sein.

וזהו ירידה גדולה. מההכרח לומר שירידה זו היא צורך עליי [עליה]. שלאחר שירדה ונתלבשה בגוף ונפש הבהמית תוכל לעלות למעלה מעלה ע"י אהבת בכל מאדך שהוא בלי גבול.

Und dies ist ein großer Abstieg. Man muss notwendigerweise sagen, dass dieser Abstieg einem Aufstieg dient: Nachdem sie hinabgestiegen und in einen Körper und die Nefesh Habahamis gekleidet worden ist, kann sie durch die Liebe „mit deiner ganzen Kraft“ (bechol me'odecha), die grenzenlos ist, immer höher aufsteigen.

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] טוב זה מלאך חיים מאד זה מה"מ [מלאך המות] כו' וזהו דוקא ע"י האהבה הבאה מנפש הבהמית

Wie unsere Weisen seligen Angedenkens sagten: „Gut“ – das ist der Engel des Lebens; „sehr“ (me'od) – das ist der Engel des Todes“ usw. Und dies [geschieht] gerade durch die Liebe, die aus der Nefesh Habahamis kommt.

כמו שאנו רואים למטה שכח הבהמה גדול מכח האדם כמו"כ [כמו כן] למעלה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדין צדיקים כו'

So wie wir unten sehen, dass die Kraft eines Tieres größer ist als die Kraft eines Menschen, so gilt es auch oben: Unsere Weisen seligen Angedenkens sagten: „An dem Ort, an dem die Baalei Teshuvah (Menschen, die zu G-tt zurückkehren) stehen, können die vollkommen Gerechten [nicht stehen]“ usw.

והיינו מפני שבח"י בע"ת [בעלי תשובה] הוא בחילא יתיר ובכח והתגברות גדול והיינו מפני שבח"י נפש הבהמית הוא מבח"י עולם התהו.

Das heißt, [dies ist] so, weil die Stufe der Baalei Teshuvah mit bechila yatir [mit gesteigerter Kraft], mit großer Stärke und Intensität verbunden ist; und dies ist so, weil die Nefesh Habahamis aus der Stufe der Welt Tohu stammt.

3 ואלה המלכים אשר מלכו וכו'. ובח"י התהו הוא למעלה מבח"י תקון כמ"ש אשר מלכו לפני מלך מלך לבנ"י [לבני ישראל] שהוא בח"י התיקון.

„Und dies sind die Könige, die herrschten“ usw. Die Ebene von Tohu ist höher als die Ebene von Tikkun, wie es heißt: „die herrschten, bevor ein König über die Kinder Israels herrschte“ – dies ist die Ebene von Tikkun.

ולהבין כ"ז [כל זה] הנה איתא במדרש בתחלה עלה במחשבה לברוא את העולם במדה"ד [במדת הדין] ראה שאין העולם מתקיים שיתף מדה"ר [מדות הרחמים] כו'.

Und um all dies zu verstehen: Im Midrasch heißt es: „Zunächst kam es in [G-ttes] Gedanken auf, die Welt mit dem Attribut des Gerichts zu erschaffen. Er sah, dass die Welt nicht bestehen konnte, [darum] verband Er [es] mit dem Attribut der Barmherzigkeit“ usw.

ואין הפ"י כמו שהעולם סוברין שמדה"ד [שמדת הדין] הוא בח"י צמצום ומניעת ההשפעה. כי הרי בח"י גבורה היא אחת ממדותיו ית'.

Die Bedeutung ist nun nicht so, wie die Menschen gewöhnlich annehmen, dass das Attribut des Gerichts die Ebene der Einschränkung (Tzimtzum) und des Zurückhaltens des Zustroms [des Guten] sei. Denn schließlich ist Gevurah eines Seiner Attribute, gelobt sei Er,

כמ"ש (ד"ה [דברי הימים] א' כ"ט) לך ה' הגדולה והגבורה שהם עשר ספ"י [ספירה / ספירות] דאצי" המחי"י [המחיים] ומהוים מאין ליש.

wie es heißt (I Chronik 29): „Dein, G-tt, sind die Größe und die Stärke (haGevurah)“; dies sind die zehn g-ttlichen Attribute (Sefiros) der Welt der Emanation (Atzilus), die Leben geben und aus dem Nichts etwas hervorbringen.

ועוד הנה כתיב (דברים יב) כי הדם הוא הנפש שעיקר חיות האדם הוא הדם. ודם נמשך מבחי גבורה מדה"ד [מדת הדין].

Außerdem heißt es (Deuteronomium 12): „Denn das Blut ist die Seele“; die hauptsächliche Lebenskraft (Chayus) eines Menschen ist das Blut. Und das Blut wird aus der Ebene von Gevurah, dem Attribut des Gerichts, herabgezogen.

אלא הפי' מדה"ד [מדת הדין] הוא בחי' גבורה לשון תגבורת שכח החיות מאור א"ס בא בהתגברות יותר מבחי' חסד שהוא נמשך למטה מטה

Vielmehr bedeutet „Attribut des Gerichts“ die Ebene von Gevurah, ein Ausdruck, der Intensität (Tigboros) bedeutet: Die Kraft der Lebenskraft aus dem unendlichen Licht (Or Ein Sof) kommt mit größerer Intensität als auf der Ebene der Güte (Chesed), die immer weiter nach unten herabgezogen wird

אבל הוא בא בבחי' קרירות. משא"כ בחי' גבורה שבא החיות מאור א"ס בהתגברות רב למאוד.

kommt jedoch in einer kühlen Weise. Anders verhält es sich bei der Ebene von Gevurah, bei der die Lebenskraft aus dem unendlichen Licht mit außerordentlich großer Intensität kommt.

ע"כ ממילא כשבא בדרך השתלשלות למטה נעשה בחי' דין מי שאינו ראוי לקבל ההשפעה אינו יכול לקבל מפני שהחיות נמשך בהתגברות רב.

Deshalb wird sie zwangsläufig, wenn sie durch die stufenweise Herabfolge der Welten (Hishtalshe-lus) nach unten kommt, zur Ebene des Gerichts: Wer nicht geeignet ist, den Zustrom zu empfangen, kann ihn nicht empfangen, weil die Lebenskraft mit großer Intensität herabgezogen wird.

משא"כ בחי' חסד שבא החיות בקרירות יוכל למשוך ולהתפשט למטה מטה אבל בחי' גבורה הוא החיות בהתגברות בחי' ז' מלכים והוא עולם התהו שלכן נק' י"ס [י' ספירות] בעולם התהו בשם מלכים:

Anders verhält es sich mit der Ebene (Bechinah) der Güte (Chesed), bei der die Lebenskraft in Kühle einströmt; sie kann immer weiter nach unten gezogen werden und sich ausbreiten. Doch die Ebene von Gevurah ist Lebenskraft in gesteigerter Intensität, die Ebene der sieben Könige, also die Welt des Tohu. Deshalb werden die zehn g-ttlichen Attribute (Sefiros) in der Welt des Tohu mit dem Namen „Könige“ bezeichnet.

4 ועפ"י [ועל פי] הקבלה מבואר שבחי' התהו הוא רבוי האור ומיעוט כלים. ובחי' התקון הוא בהיפוך.

פירוש רבוי אור שהאור והחיות בא בהתגברות רב

Der Kabbala zufolge wird erklärt, dass die Ebene von Tohu (Chaos) reichliches Licht und wenige Gefäße aufweist, während die Ebene von Tikkun (Berichtigung) das Gegenteil ist. „Reichliches Licht“ bedeutet, dass Licht und Lebenskraft mit großer Intensität kommen.

כי כל הי"ס [היי ספירות] היו בתגבורת רב כמו בחי' חסד הי' [היה] מדת חסד בהתגברות רב וכן כל הי"ס [היי

ספירות] וגם

Denn alle zehn G-ttlichen Attribute (Sefiros) traten mit großer Intensität auf: So war beispielsweise auf der Ebene der Güte (Chesed) das Attribut Chesed von großer Intensität; ebenso verhielt es sich mit allen zehn Sefiros. Und außerdem,

לכן לא היה התכללות המדות להיות כלול חו"ג [חסד וגבורה] מפני שכל בחי' ומדה היה בכח והתגברות רב.

darum gab es keine gegenseitige Einbeziehung der Attribute (Middos), [sodass jedes] Chesed und Gevurah in sich vereinte, weil jede Ebene und jedes Attribut mit großer Kraft und Intensität auftrat.

לכן לא היה יכול להתכלל עם הפוכו והיה כל מדה בפני עצמה וזהו שראה שאין העולם מתקיים

Darum konnte [jedes] nicht mit seinem Gegenteil verbunden werden, und jedes Attribut stand für sich allein. Und dies ist [die Bedeutung von] „Er sah, dass die Welt nicht bestehen konnte“,

כי מזה אינו יכול להיות תקון עולם ולצורך תקון עולם הוצרך להיות בחי' תיקון היינו בחי' קוין התכללות המדות זה בזה

denn daraus kann keine Berichtigung der Welt hervorgehen. Und um der Berichtigung der Welt willen musste es die Ebene von Tikkun geben, das heißt die Ebene der „Linien“, der gegenseitigen Einbeziehung der Attribute ineinander.

והוא בחי' רבוי כלים ומיעוט האור שהאור וחיות אינו בא בהתגברות רק בחי' חסד בקרירות ולזה יוכל

להיות התכללות חו"ג [חסד וגבורה] שני הפכים

Und dies ist die Ebene vieler Gefäße und wenig Licht, bei der Licht und Lebenskraft nicht mit Intensität kommen, sondern [als] die Ebene von Chesed in einer kühlen Weise; daher kann eine gegenseitige Einbeziehung von Chesed und Gevurah, zwei Gegensätzen, stattfinden.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (בפ"ה דאבות) להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שבא אברהם אבינו כו'.

Wie unsere Weisen seligen Angedenkens sagten (im fünften Kapitel von Avos): „Um bekanntzumachen, wie groß die Langmut vor Ihm ist, denn alle Generationen reizten Ihn immer wieder, bis unser Vater Avraham kam“, usw.

שמחמת שאין המדה בא בהתגברות נמשך להיות א"א וסבלנות. ואדרבה יכול להיות שני הפכים בתכלית

Denn weil das Attribut nicht mit Intensität auftritt, entstehen Nachsicht und Geduld. Im Gegenteil können zwei äußerste Gegensätze [zugleich] bestehen,

כמו שמצינו בבנין בהמ"ק [בית המקדש] שהיתה השמחה גדולה עד מאד כשאמר שלמה שיר השירים שלא היתה מיום בריאת העולם.

wie wir beim Bau des Heiligen Tempels finden: Damals herrschte überaus große Freude, als Shlomo das Lied der Lieder sprach - eine Freude, wie es sie seit dem Tag der Erschaffung der Welt nicht gegeben hatte.

וכמ"ש (מלכים א ח) כי מלא כבוד ה' את בית ה'. שבא האש מלמעלה היינו בחיי גילוי השכינה למטה

Und wie geschrieben steht (I Könige 8): „Denn die Herrlichkeit G-ttes erfüllte das Haus G-ttes“: Das Feuer kam von oben, das heißt, es handelte sich um die Ebene der Offenbarung der G-ttlichen Gegenwart (Shechinah) unten.

נמצא שהי' [שהיה] השמחה רבה מאד ועל אותו הפרק נאמר (ירמיה לב) כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה.

So gab es sehr große Freude; und auf eben jene Zeit bezieht sich der Ausspruch (Jeremia 32): „Denn diese Stadt ist Mir ein [Anlass] zu Meinem Zorn und Meiner Wut gewesen, seit dem Tag, an dem sie sie erbauten,“

ממה שלקח בת פרעה כו'. נמצא שהיו ב' הפכים יחד בעת ובזמן אחד והיינו ע"י ששיתף מדת הרחמים ונעשה

weil er die Tochter des Pharaos geheiratet hatte usw. So waren zwei Gegensätze zu ein und derselben Zeit und im selben Augenblick zugleich vorhanden. Und das geschah dadurch, dass Er das Attribut der Barmherzigkeit mit einbezog, und es entstand

עולם התקון יכול להיות התכללות המדות זב"ז [זה בזה] שמאחר שאין המדה והתגלותה הולך ברכוי ובתגבורת האור א"כ הכלי היתה יכולה להכיל גם ב' הבחי' יחד.

die Welt des Tikkun, [in der] die Attribute wechselseitig ineinander einbezogen sein können: Da das Attribut und seine Offenbarung nicht mit Fülle und überwältigender Lichtintensität einhergehen, konnte das Gefäß daher beide Aspekte zugleich enthalten.

5 והנה נשמת האדם הוא מבחי' אצילות עולם התקון ולכן הנשמה כלולה מכל המדות כמבואר בתניא

Nun stammt die Seele des Menschen aus der Ebene der Welt der Emanation (Atzilus), der Welt des Tikkun (der Berichtigung); daher ist die Seele, wie in Tanya erklärt, aus allen Attributen zusammengesetzt.

משא"כ המלאכים שרשם מבחי' עולם התהו מחנה מיכאל מחנה גבריאל כל א' קו בפ"ע [בפני עצמו]. מחנה מיכאל הוא רק בחי' אהבה בהתגברות מאד.

Bei den Engeln ist es hingegen anders: Ihre Wurzel liegt in der Ebene der Welt des Tohu (des Chaos): im Lager Michaels, im Lager Gavriels – jedes ist eine eigene Linie. Das Lager Michaels ist ausschließlich die Ebene der Liebe, und zwar mit außerordentlicher Intensität.

ומחנה גבריאל הוא רק בחי' יראה בהתגברות רב של מים של אש. ומזה נמשך בחי' מרכבה פני אריה אל הימין פני שור וכו'.

Und das Lager Gavriels ist ausschließlich die Ebene der Ehrfurcht, und zwar mit großer Intensität: der Fürst des Wassers, der Fürst des Feuers. Daraus geht die Ebene des Streitwagens hervor: „das Angesicht eines Löwen zur Rechten“, „das Angesicht eines Ochsen“ usw.

6 והנה בנשמת האדם ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ג' שותפין באדם הקב"ה נותן בו נשמה. וחיות נפש

הבהמות ועופות הם מבחי' פני ארי' [אריה] פני שור כו'

Was nun die Seele des Menschen betrifft, so sagten unsere Weisen seligen Angedenkens: „Drei sind Partner am Menschen ... der Heilige, gelobt sei Er (Kudsha Brich Hu), gibt ihm eine Seele.“ Und die Lebenskraft (Chayus) der Seelen von Tieren und Vögeln stammt aus der Ebene (Bechinah) des „Antlitzes eines Löwen“, des „Antlitzes eines Ochsen“ usw.,

ומקורם מעולם התהו ולזה נאמר על האדם אחר וקדם צרתי שמצד בחי' התקון בהשתלשלות בחי' אדם הוא במדרגה גבוה יותר.

und ihr Ursprung liegt in der Welt von Tohu. Deshalb heißt es vom Menschen: „Hinten und vorn hast Du mich geformt“: Vom Standpunkt der Ebene des Tikkun aus steht der Mensch in der stufenweisen Herabfolge der Welten (Hishtalshelus) auf einer höheren Stufe.

שבחי' הבהמות נפלו למטה מטה מאד מאד משא"כ במקורם הם במדרגה גבוה יותר שהם מבחי' עולם התהו לפני מלך מלך כו' כנודע.

Denn die Tiere sind sehr, sehr tief hinabgefallen, während sie in ihrem Ursprung auf einer höheren Stufe stehen, da sie aus der Ebene der Welt von Tohu stammen, „bevor irgendein König herrschte“ usw., wie bekannt ist.

7 ואי לזאת האהבה הבאה מצד נפש הבהמית הוא למעלה מעלה בחי' בכל מאדך שלמעלה מהכלי מפני שהוא בחילא יתיר שבאה בהתגברות רב ששרש נפש הבהמית הוא מבחי' התהו כנ"ל.

Dementsprechend liegt die Liebe, die von der tierischen Seele (Nefesh Habahamis) ausgeht, auf einer überaus hohen Ebene: auf der Ebene von „mit all deiner Kraft“, die über dem Gefäß steht. Denn sie verfügt über größere Kraft (bechila yatir [überragende Kraft]) und tritt mit großer Intensität hervor; denn die Wurzel der tierischen Seele stammt aus der Ebene von Tohu [Chaos], wie [oben] erklärt.

רק שנפלה בשבחי' [בשבירת הכלים] למטה מטה מאד בעבודה גשמית להיות נפרדים אבל כשנברר ועולה למעלה בתפלה אזי הוא בהתגברות רב אהבת בכל מאדך

Allein, sie fiel im Zerschneiden der Gefäße sehr tief hinab, in den körperlichen Dienst, um getrennte [Wesen] zu sein; wenn sie jedoch geläutert wird und im Gebet emporsteigt, tritt sie mit großer Intensität hervor: als Liebe „mit all deiner Kraft“.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] והאי דלא אמינא לך באורתא דלא אכלי בישרא דתורא כו' נמצא שמאכל הבשר נותן כח ותוספ' מוחין באדם וכמ"ש ויין ישמח לבב אנוש.

Und wie unsere Weisen seligen Angedenkens sagten: „Und der Grund, weshalb ich dir dies am Abend nicht gesagt habe, ist, dass wir kein Ochsenfleisch gegessen hatten“ usw. Daraus folgt, dass der Verzehr von Fleisch einem Menschen Kraft und zusätzliche intellektuelle Kräfte (Mochin) verleiht; und wie geschrieben steht: „Und Wein erfreut das Herz des Menschen.“

8 ועכ"ז [ועם כל זה] למטה האדם במדרגה גבוה יותר מהם ואין ערוך כו' אבל בשרשם הם למעלה מבחי האדם שהם מעולם התהו. ועפ"י [ועל פי] הקבלה נק' יתרון האור מתוך החשך דוקא.

Und dennoch steht der Mensch in der unteren Ordnung auf einer höheren Stufe als sie, und es gibt keinen Vergleich usw.; an ihrer Wurzel jedoch stehen sie über der Ebene des Menschen, denn sie stammen aus der Welt des Tohu [des Chaos]. Nach der Kabbalah nennt man dies den „Vorzug des Lichts [das] gerade aus der Finsternis hervorgeht“.

והיינו ע"י ההתבוננות בתפלה איך שטרוד כל היום ורודף אחר פרנסתו מזון ולחם שחיותו הוא מהמזלות

Das geschieht durch Betrachtung während des Gebets: wie er den ganzen Tag in Anspruch genommen ist und seinem Lebensunterhalt, Nahrung und Brot nachjagt, deren Lebenskraft (Chayus) aus den Gestirnen (Mazalos) stammt,

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין לך עשב למטה שאין לו מזל כו' והמזלות נמשכים מבחי הע' [השבעים] שרים והשרים מקבלים משמרי האופנים והאופנים מקבלים מבחי מלכות כמ"ש מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים].

wie unsere Weisen seligen Angedenkens sagten: „Es gibt unten keinen Grashalm, der keine Konstellation hat“ usw. Die Konstellationen werden von der Ebene der siebzig Fürsten herangezogen, die Fürsten empfangen von den Wächtern der Ofanim [einer Klasse von Engeln], und die Ofanim empfangen von der Ebene der Königsherrschaft (Malchus), wie geschrieben steht: „Deine Königsherrschaft ist eine Königsherrschaft über alle Welten.“

אבל לגבי מהותו ועצמותו אין ערוך שהוא רק בחי' זיו והארה בלבד וזהו ענין מאמר ר' [רבין] עקיבא אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאכ"כ [על אחת כמה וכמה].

Doch im Verhältnis zu Seinem Wesen und Seinem eigentlichen Sein besteht kein Vergleich, denn es handelt sich lediglich um eine Ebene von Lichtschein und Schimmer. Darum geht es in der Aussage von Rabbi Akiva: „Wenn es denen, die Seinen Willen übertreten, so ergeht, um wie viel mehr dann denen, die Seinen Willen tun!“

ששם הוא התענוג עד אין קץ וכמ"ש הודו על ארץ ושמים שבחי ארץ ושמים ממלא וסובב הם רק בחי' הוד וזיו משא"כ לבני ישראל עם קרובו לבחי' מהותו ועצמותו ית'.

Dort ist das Entzücken (Taanug) ohne Ende. Und wie geschrieben steht: „Sein Glanz ist über Erde und Himmel“: Die Ebene von Erde und Himmel, [das Licht, das] [alle Welten] erfüllt und [das Licht, das] [sie] umfasst (Memalei Kol Almin und Sovev Kol Almin), ist nur eine Ebene von Glanz und Ausstrahlung; anders jedoch verhält es sich mit „den Kindern Israels, dem Ihm nahestehenden Volk“: Sie stehen [nahe] der Ebene Seines Wesens und Seines eigentlichen Seins, gelobt sei Er.

מזה תתלהב נפשו בהתגברות בחילא יתיר בתשוקה וחפיצה לדבקה בו ית' וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו'.

Dadurch wird seine Seele mit großer Intensität entflammt und gewinnt an Kraft (Bechila Yatir), in Sehnsucht und Verlangen, Ihm, gelobt sei Er, anzuhängen; wie geschrieben steht: „Wen habe ich im Himmel? Und außer Dir begehre ich nichts“ usw.

9 וזהו ברוך אתה מלך העולם אשר קדשנו במצותיו כו' שמה שנשפע ונמשך למטה להיות ממלא וסובב הוא בחי' מלך העולם ומלכותו בכל משלה.

Und dies ist [die Bedeutung von] „Gesegnet bist Du ... König der Welt, der uns durch Seine Gebote geheiligt hat“, usw.: Das, was unten gewährt und herabgezogen wird, um [das Licht zu sein, das] alle Welten erfüllt und [das Licht zu sein, das] sie umfasst (das Licht, das alle Welten erfüllt (Memalei Kol Almin) und das Licht, das alle Welten umfasst (Sovev Kol Almin)), ist die Ebene des „Königs der Welt“ und „Seine Königsherrschaft waltet über alles“.

אבל אהבת ותשוקת נש"י [נשמות ישראל] לדבקה בו ית' במהותו ועצמותו אשר קדשנו אשר הוא בחי' תענוג העליון עד אין קץ לשון באשרי כו'. קדשנו במצותיו כו' שע"י המצות הם ממשיכים מענג העליון כמו טלית וכו'.

Doch die Liebe und Sehnsucht der Seelen Israels, sich an Ihn, gesegnet sei Er, in Seinem Wesen und Seiner Essenz zu klammern, [ist] „der (asher) uns geheiligt hat“; denn asher ist die Ebene des überhimmlischen Entzückens (Taanug) ohne Ende, ein Ausdruck [wie in] „In meinem Glück (be'oshri)“ usw. „Der uns durch Seine Gebote geheiligt hat“, usw.: Denn durch die mitzvos ziehen sie etwas vom überhimmlischen Entzücken herab, wie etwa beim Tallis [Gebetsmantel] usw.

10 וזהו כי מי נח זאת לי כי שעבוד הפרנסה כנז"ל [כנזכר לעיל] הוא בחי' מי נח כמו שהי' [שהיה] במבול שאין הפי' שהי' [שהיה] המבול להעביר הרשעים מן העולם.

Und dies ist [die Bedeutung von] „Denn dies ist für Mich wie die Wasser Noachs“: Denn die Gebundenheit an den Lebensunterhalt, wie oben erwähnt, ist die Ebene (Bechinah) der „Wasser Noachs“, so wie es bei der Flut war. Denn die Bedeutung ist nicht, dass die Flut dazu diene, die Frevler aus der Welt zu entfernen,

כי לזה לא הי' [היה] נצרך המבול מים כי ברגע אחת הי' [היה] נעשה.

denn dazu hätte es der Wasserflut nicht bedurft, da dies in einem einzigen Augenblick hätte geschehen können.

11 וכמ"ש בפרעה ותכחד כו'. רק המבול הי' [היה] כדי לטהר העולם כי בתחלה ותמלא הארץ חמס כו'.

Wie über Pharao geschrieben steht: „Und du wärest von der Erde abgeschnitten worden“ usw. Vielmehr diene die Flut dazu, die Welt zu reinigen, denn zunächst war „die Erde voller Gewalttat“ usw.,

שהם המשיכו קליפות כו'. שלזה הי' [היה] צריך לטהר העולם ע"י בחי' מים המטהרים והוא בחי' גשם גבורות גשמים שהוא מבחי' התהו שכשנמשך הגשמים בסדר והדרג' [והדרגה] הוא בחי' חסד ומצמיח זרעים כו'.

denn sie zogen Kelipos [Hüllen] herab usw. Deshalb musste die Welt durch die Ebene reinigender Wasser gereinigt werden; dies ist die Ebene des Regens, der „machtvollen Kräfte des Regens“, der aus der Ebene des Tohu [des ungeordneten Urzustands] stammt. Wenn der Regen jedoch in geordneter und abgestufter Weise herabkommt, ist dies die Ebene der Güte (Chesed), und er lässt Samen usw. wachsen.

משא"כ המבול שהיו יורדים בגבורה היינו בהתגברות רב ובכח גדול שהוא מבחי' עולם התהו חסד תהו לטהר הארץ הוצרך להיות הארה מבחי' עולם התהו שלמעלה מבחי' תקון רק שהי' [שהיה] הארה רבה ועצומה בהתגברות רב מבחי' התהו.

Anders verhält es sich bei der Flut: [deren Wasser] kamen mit der Selbstbegrenzung (Gevurah) herab, das heißt mit großer Intensität und gewaltiger Kraft, die aus der Ebene der Welt des Tohu, aus dem Chesed von Tohu, stammen. Um die Erde zu reinigen, musste eine Erleuchtung aus der Ebene der Welt des Tohu herabkommen, die über der Ebene des Tikkun [der geordneten Gestaltung] steht; doch war es eine große und mächtige Erleuchtung, von großer Intensität, aus der Ebene des Tohu.

12 ולזה וימח את כל היקום שלא היו ראויים לקבל. וזהו ויכסו ההרים חמש עשרה אמה כו'

Daher „tilgte Er die gesamte Existenz“, denn sie waren nicht geeignet, [es] zu empfangen. Und dies ist [die Bedeutung von] „Und die Berge wurden bedeckt ... fünfzehn Ellen ...“ usw.

פ"י הרים הוא בחי' תקון התכללות המדות כאברהם שקראו הר כו'. והטרדות ומחשבות עוה"ז מנפש הבהמית הם ג"כ מבחי' עולם התהו ונק' מי נח כו':

„Berge“ bezeichnet die Ebene des Tikkun [der Berichtigung], die gegenseitige Einbeziehung der Gefühlsattribute (Middos), wie [im Fall von] Avraham, der es „Berg“ nannte usw. Und die Sorgen und Gedanken dieser Welt, [die] aus der tierischen Seele (Nefesh Habahamis) stammen, stammen ebenfalls aus der Ebene der Welt des Tohu [des Chaos] und werden „die Wasser Noachs“ genannt usw.

13 וזהו ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה. תבה הוא בחי' צירופי אותיות

Und dies ist [die Bedeutung von] „Und G-tt sagte zu Noach: ‚Komm, du und dein ganzes Haus, in die Arche (Teivah).‘“ Teivah ist die Ebene der Buchstabenkombinationen,

כי נח הוא בחי' שבת כתרנומו וישבת ונח כו'. ואין הפי' שביתה בעצם רק כאדם ששובת ממלאכתו.

denn Noach ist die Ebene von Schabbos, wie der Targum [übersetzt]: „und Er hörte auf“ (vayish-bos) als „und Er ruhte“ (venach) usw. Doch ist damit kein Aufhören an sich gemeint, sondern nur ein Ruhen wie bei einem Menschen, der von seiner Arbeit ausruht.

14 וכמ"ש ונוח בחמשה עשר כו' שביתה אחר מלחמה כו' בחי' נח נייחא דרוחא ויש ב' בחינות נח ב' בחי'

שבת שבת תתאה ושבת עלאה יום שכולו שבת. ובחי' תפלה נק' ג"כ בחי' נח בחי' שבת.

Und wie geschrieben steht: „Und sie ruhten am Fünfzehnten“ usw. – Ruhe nach dem Krieg usw.; dies ist die Ebene von Nach (Ruhe), der Ruhe des Geistes (Naycha d'Rucha). Es gibt zwei Ebenen von Nach, zwei Ebenen von Shabbos: den unteren Shabbos und den höheren Shabbos, „den Tag, der ganz Shabbos ist“. Auch die Ebene des Gebets wird die Ebene von Nach genannt, die Ebene von Shabbos.

15 וכל תפלות החול מתעלים בשבת כי בשבת הוא עליות העולמות שכל ששת ימי המעשה הוא בירורי רפ"ח נצוצין בחי מלי שיורדת בבי"ע ורגליי [ורגליה] יורדות כו'. ויש בזה עתים שונים כמו חצות לילה.

Und alle Gebete der Werktage steigen an Schabbos empor, denn an Schabbos steigen die Welten auf. Denn an allen sechs Werktagen werden die 288 Funken geläutert: Die Ebene der Königsherrschaft (Malchus), die in [die Welten] der Schöpfung (Beriah), der Formung (Yetzirah) und des Handelns (Asiyah) hinabsteigt, „ihre Füße steigen hinab“ usw. Dabei gibt es verschiedene Zeiten, etwa Mitternacht.

16 וכל וי ימי המעשה הוא בחי השפעות ויאמר אלקים יהי אור כו' יהי רקיע. ובשבת מתעלים ביי"ע בבחי אצי" בחי תקון

Und alle sechs Werktage stellen die Ebene der Einflüsse dar: „Und G-tt sprach: Es werde Licht“ usw., „Es werde ein Firmament“. Am Shabbos aber werden die Welt der Schöpfung (Beriah), die Welt der Formung (Yetzirah) und die Welt des Handelns (Asiyah) auf die Ebene der Welt der Emanation (Atzilus), die Ebene des Tikkun, erhoben.

כי איהו וחיוהי חד [איהו] וגרמוהי חד פיי חיוהי אורות וגרמוהי כלים הכל חד בהון

Denn „Er und Seine Lebenskraft sind eins, Er und Seine Gefäße sind eins“; das heißt: chayohi („Seine Lebenskraft“) sind die Lichter, garmohi („Seine Gefäße“) die Gefäße; Lichter und Gefäße (Oros v'Keilim): Alles ist in ihnen eins.

וכמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה שבבחי אצי" בחי גדולה וגבורה הם בבחי לך ומיוחדים בתכלית בחי תקון.

Und wie geschrieben steht: „Dein, G-tt, sind Größe und Macht“: In Atzilus gehören die Ebenen von Größe und Macht zur Ebene des „Deinigen“ und sind vollkommen geeint – dies ist die Ebene des Tikkun.

17 וכמו"כ [וכמו כן] בתפלה גיי"כ כל המעשה אשר יעשה בכל יום במזון או אפי' [אפילו] ת"ת [תלמוד תורה] מתעלה בתפלה עיי' אהבת בכל מאדך.

Ebenso im Gebet: Alle Tätigkeiten, die man täglich verrichtet, sei es beim Essen oder sogar [beim] Toralernen, werden im Gebet durch die Liebe „mit deiner ganzen Kraft“ erhoben.

וזהו שבת תתאה שמתעלים בי"ע בבחי' אצי'. אך לע"ל [לעתיד לבוא] יהיה יום שכולו שבת פי' שיתעלה בחי' אצי' למעלה מעלה ולא

Und dies ist der untere Schabbos, in dem die Welt der Schöpfung (Beriah), die Welt der Formung (Yetzirah) und die Welt des Handelns (Asiyah) auf die Ebene der Welt der Emanation (Atzilus) erhoben werden. Doch in der Zukünftigen Zeit wird es „den Tag geben, der ganz Schabbos ist“ – das heißt, dass die Ebene von Atzilus höher und höher erhoben werden wird und nicht

כמו עתה שאחר שבת נצרך להיות חול היינו שבחי' אצי' מברר בי"ע ולע"ל [ולעתיד לבוא] יתעלה בחי' אצי' ולא יהי' [יהיה] נצרך עוד לברר בי"ע

wie es jetzt ist, wenn auf den Schabbos ein Werktag folgen muss, das heißt, dass die Ebene von Atzilus Beriah, Yetzirah und Asiyah läutert; doch in der Zukünftigen Zeit wird die Ebene von Atzilus erhoben werden, und es wird nicht mehr nötig sein, Beriah, Yetzirah und Asiyah zu läutern,

כי רוח הטומאה אעביר ויבולע המות כו' אשת חיל עט"ב [עשרת בעלה] ונקבה תסובב גבר וכמבואר במ"א וד"ל [ודי למבין]:

denn „Ich werde den Geist der Unreinheit hinwegschaffen“ und „Er wird den Tod verschlingen“ usw.; „Eine Frau voller Kraft ist die Krone ihres Mannes“, und „Eine Frau wird einen Mann umgeben“, wie an anderer Stelle erklärt; und dies genügt dem Verständigen.

18 וזהו פי' הפסוק מים רבים הם טרדות עוה"ז שהם מבחי' עולם התהו ונהרות הם המחשבות שנמשכו כמי נהר דניידי ואזלי

Und dies ist die Erklärung des Verses: „Viele Wasser“ sind die Sorgen dieser Welt, die aus der Ebene der Welt des Tohu stammen; „und Ströme“ sind die Gedanken, die wie das Wasser eines Flusses dahinströmen, das sich bewegt und weiterfließt,

כי בבחי' התהו יש ג"כ ב' בחי' מים ונהרות לא יוכלו לכבות את האהבה הבאה מכח נפש האלקית בהתגברות ועמך לא חפצתי וכו':

denn auf der Ebene des Tohu gibt es ebenfalls zwei Aspekte: Wasser und Ströme; [doch sie] können „die Liebe nicht auslöschen“, die mit großer Kraft aus der G-ttlichen Seele (Nefesh Elohis) hervorgeht: „und außer Dir begehre ich nichts“ usw.

19 אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו. פ"י ביתו הוא בחי' חכ' [חכמה] בחכמה יבנה בית.

„Wenn ein Mann den ganzen Reichtum seines Hauses für Liebe gäbe, würde der ganze Reichtum völlig verachtet werden.“ Das heißt: „Sein Haus“ ist die Ebene der Weisheit (Chochmah), [wie in] „Durch Weisheit wird ein Haus gebaut.“

הון ביתו הוא פנימיות כמ"ש בדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים והוא בחינת טעמי התורה והוא בחינת ג"ע [גן עדן] העליון ותחתון ואורייתא מחכמה נפקת.

„Der Reichtum seines Hauses“ ist die innere Dimension (Pnimityus), wie geschrieben steht: „Durch Wissen werden die Kammern mit allem kostbaren und angenehmen Reichtum gefüllt“; und dies ist die Ebene der Gründe der Torah, und dies ist die Ebene des oberen und unteren Gan Eden [Garten Eden]; und „die Torah entspringt der Chochmah.“

20 ואם יתן איש בחי' איש מלחמה שלהיות בחינת חכמה להיות נהנין מזיו השכינה בבחי' השגה הוא רק

בחי' זיו והארה בלבד והוא

„Wenn ein Mann gäbe“ – die Ebene des „Mannes des Krieges“: Denn [die Fähigkeit], die Ebene der Weisheit (Chochmah) zu besitzen und sich am Glanz der G-tlichen Gegenwart (Shechinah) in Form des Begreifens zu erfreuen, ist lediglich die Ebene eines Strahls und eines Schimmers; und sie ist

ע"י בחי' איש מלחמה הוא רבוי הצמצומים עד שיוכל להיות בחינת חכמה זיו השכינה אבל בחי' אהבה הנ"ל ועמך לא חפצתי כו'.

durch die Ebene des „Mannes des Krieges“, das heißt durch die vielen Einschränkungen (Tzimtzumim), bis die Ebene der Chochmah, der Glanz der Shechinah, möglich wird. Doch die oben erwähnte Ebene der Liebe [ist] „und außer Dir begehre ich nichts“ usw.:

שלא ע"מ [על מנת] לקבל פרס היינו עוה"ב [עולם הבא] ג"ע [גן עדן] העליון וכו' כ"א ועמך למהותו ועצמותו ית' אליו ולא למדותיו.

nicht um einen Lohn zu empfangen, nämlich die kommende Welt, den höheren Gan Eden usw., sondern vielmehr „Du“ (ve'immecha), zu Seinem Wesen und Seiner Essenz, gesegnet sei Er: zu Ihm und nicht zu Seinen Attributen.

21 ואיך יוכל למשוך בחי מהותו ועצמותו. הוא ע"י המצות כי תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן הם תרי"ך עמודי אור גימט' [גימטריא] כתר.

Und wie kann man die Ebene Seines Wesens und Seins herabziehen? Dies geschieht durch die mitzvos: Denn die 613 mitzvos der Torah und die sieben rabbinischen mitzvos sind 620 Säulen des Lichts, der Zahlenwert der Krone (Keser).

שכמו שהעמוד הוא מלמעלה למטה כמו"כ [כמו כן] המצות הם מבחי' גלגלתא בחי' כתר הממוצע בין מאציל לנאצלי' [לנאצלים] כי איך יכול למשוך ממהותו ועצמותו ית' למטה הוא ע"י המצות רמ"ח אברין דמלכא

Denn so wie eine Säule von oben nach unten [reicht], stammen auch die mitzvos aus der Ebene von Gulgalta, der Ebene von Keser, dem Vermittler zwischen dem Emanator und den Emanierten. Denn wie kann man von Seinem Wesen und Sein, gepriesen sei Er, etwas nach unten herabziehen? Dies geschieht durch die mitzvos, „die 248 Glieder des Königs“,

וכמ"ש וימינו תחבקני כמשל החובק את האדם מחמת אהבת פנימיותו שהוא חכם ביותר וכדומה רק שאינו יכול לתפוס אותו כ"א

und wie geschrieben steht: „Und Seine Rechte umarmt mich“ - wie im Gleichnis von jemandem, der einen Menschen aus Liebe zu dessen innerem Wesen umarmt, weil dieser überaus weise ist und dergleichen; doch er kann ihn nur

ע"י הגוף ואבריו כמו כן כביכול ע"י המצות רמ"ח פקודין יכולים להמשיך מהו"ע [מהותו ועצמותו] שהם רצונו ית'.

durch den Körper und seine Glieder erfassen. Ebenso kann man durch die mitzvos, die 248 Gebote, gleichsam Sein Wesen und Sein herabziehen, denn sie sind Sein Wille, gepriesen sei Er.

22 וזהו לאשתאבא בגופא דמלכא הוא בחי המצות וזהו שאנו אומרים בק"ש [בקריאת שמע] שמע ישראל הוי"ה אלקינו יחוד או"א [אבא ואימא] תרין ריעין כו' ה' אחד יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא].

Und dies ist [die Bedeutung von] „im Leib des Königs aufzugehen“: Dies ist die Ebene der mitzvos. Und dies ist es, was wir im Shema sagen: „Höre, Israel, der unaussprechliche g-ttliche Name (Havayah) ist unser G-tt“ - die Vereinigung von Vater und Mutter (Abba und Imma), also der Weisheit (Chochmah) und des Verständnisses (Binah), „zwei Gefährten“ usw.; „Havayah ist Einer“ - dies bezeichnet die Vereinigung der Konfiguration der emotionalen Attribute (Zeir Anpin) mit dem weiblichen Gegenstück (Nukva). Dieses weibliche Gegenstück ist die Königsherrschaft (Malchus).

בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] יחודא תתאה וזהו הכל בחי' יחוד היינו כשנמשך למטה והיו לאחדים משא"כ מעשה המצות והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום.

„Gesegnet sei der Name der Herrlichkeit Seiner Königsherrschaft für immer und ewig“ – die untere Einheit (Yichuda Tata'ah). Dies alles gehört zur Ebene der Vereinigung, das heißt, wenn es nach unten herabgezogen wird und sie eins werden. Anders verhält es sich bei der Erfüllung der mitzvot: „Und diese Worte, die ich (Anochi) dir heute gebiete, sollen sein.“

אנכי הוא בחי' כתר ע"י ודברת במ כי בחי' הדבור בתורה הוא ג"כ מ"ע [מצות עשה].

Anochi ist die Ebene der Krone (Kesor), vermittelt durch „und du sollst von ihnen sprechen“; denn das Sprechen in der Torah ist ebenfalls ein positives Gebot.

23 וזהו אם יתן איש את כל הון ביתו בחינת ג"ע [גן עדן] העליון ותחתון בחי' חכמה טעמי התורה בוז יבזו לו

Und dies ist [die Bedeutung von] „Wenn ein Mann den ganzen Reichtum seines Hauses gäbe“ – die Ebene des höheren und des unteren Gan Eden, die Ebene der Weisheit (Chochmah), der Gründe der Torah – „würde es völlig verachtet werden“,

שהוא רק בחי' זיו והארה בלבד אבל באהבה ועמך לא חפצתי כו'. שהוא אליו ולא למדותיו למהותו ועצמותו ית':

denn es ist lediglich die Ebene eines Strahls und eines Lichtscheins; doch in der Liebe heißt es: „Und außer Dir begehre ich nichts“ usw. – sie richtet sich auf Ihn und nicht auf Seine Attribute, sondern auf Sein Wesen und Sein innerstes Sein, gesegnet sei Er.

24 וזהו אחות לנו קטנה. פ"י כי עתה נקרא זה דודי כו' אבל כשמתעלה למעלה מעלה ע"י המצות במהותו ועצמותו נק' אחותי לשון ולא מאחין איחוי אלכסנדר.

Und dies ist [die Bedeutung von] „Wir haben eine kleine Schwester.“ Das heißt: Denn jetzt heißt es von ihr: „Dies ist mein Geliebter“ usw.; doch wenn sie durch die mitzvot immer höher, in Sein Wesen und Sein selbst, erhoben wird, heißt sie „meine Schwester“ (Achosi), ein Ausdruck [wie in] „und sie fügen nicht zusammen“ (Me'achin) und „das Zusammenfügen“ (Ichuy) von Alexandria.

שהיו לאחדים ממש אשת חיל עט"ב [עטרת בעלה] ושם נק' בחי' קטנה נקודה חדא. כי כשמקבלת מבחינת חכמה נק' רבה אמונתך

Denn sie werden wirklich eins: „Eine tüchtige Frau ist die Krone ihres Mannes“; dort heißt sie die Ebene des „Kleinen“, ein einziger Punkt. Denn wenn sie von der Weisheit (Chochmah) empfängt, heißt es: „Groß ist Deine Treue“,

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אימתי גדול כשהוא בעיר אלקינו היינו שיש השפעות והמשכות רבים משא"כ כשיתעלה בחי' מלי' למעלה מעלה להיות עט"ב [עטרת בעלה] אז היא בחי' נקודה חדא

und wie unsere Weisen seligen Angedenkens sagten: „Wann ist Er groß? Wenn Er in der Stadt unseres G-ttes ist“ – das heißt, wenn es viele Einflüsse und Herabflüsse gibt. Anders ist es, wenn die Ebene der Malchus immer höher erhoben wird, um „die Krone ihres Mannes“ zu sein: Dann ist sie die Ebene eines einzigen Punktes.

(וע' ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' תרומה דף קנ"ח ע"א ואיהי עטרה על רישיה מסטרא דסגולתא) וכידוע שנקודה אחת עליונה כולל כל בחי' התחתונה כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] רגלי החיות כנגד כולם שוקי החיות כו':

(Siehe auch Ra'aya Mehemna, Parshas Terumah, Blatt 158a: „Und sie ist eine Krone auf Seinem Haupt, von der Seite der Segolta.“) Und wie bekannt ist, umfasst ein einziger höherer Punkt alle Ebenen der unteren, wie unsere Weisen seligen Angedenkens sagten: „Die Füße der Chayos [Engel des Streitwagens] entsprechen allen; die Beine der Chayos“ usw.

25 ושדים אין לה. פ"י שעתה נמשך ונשפע למטה בהיכלות דבי"ע ומלכותו בכל משלה משא"כ למעלה אידי דטריד למיבלע לא פליט אינו נמשך ונשפע כלל:

„Und sie hat keine Brüste.“ Das heißt: Jetzt wird [der Einfluss] nach unten gezogen und den Hallen der Welt der Schöpfung (Beriah), der Welt der Formung (Yetzirah) und der Welt des Handelns (Asiyah) zuteil, und „Seine Königsherrschaft herrscht über alles“; oben ist es jedoch anders: „Da es mit dem Verschlingen beschäftigt ist, gibt es nichts ab“ – es wird überhaupt nicht herabgezogen und zuteil.

26 מה נעשה לאחותינו ביום שידובר בה פ"י כי למטה וידבר ה' כו' דבר מלך שלטון

„Was sollen wir für unsere Schwester tun an dem Tag, an dem über sie gesprochen wird?“ Das heißt: Auf der unteren Ebene [heißt es]: „Und G-t sprach“ usw., „Das Wort eines Königs hat Macht“,

היינו שבחי' הדבור פרצוף בפ"ע [בפני עצמו] מנהיג וממשיך לזולתו משא"כ למעלה שידובר בה בחי' נפעל שהדבור אינו בפ"ע [בפני עצמו] רק בה שאינו נמשך למטה:

Das heißt: Die Ebene der Rede ist eine Konfiguration (Partzuf) für sich, die leitet und zu anderen herabzieht; anders ist es oben bei „dass in ihr gesprochen wird“: Das ist eine passive Ebene, in der die Rede nicht für sich besteht, sondern nur „in ihr“, denn sie wird nicht nach unten herabgezogen.

LikuteiTorah.com
DIE CHASSIDISCHE PARSHA

Zu dieser Ausgabe

This edition contains the Hebrew text und the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Deutsche Übersetzung und Erläuterungen: mit Unterstützung von KI (openai/gpt-6-luna-pro:batch) für LikuteiTorah.com erstellt und mit dem Hebräischen sowie Sefaria abgeglichen; noch nicht von einem menschlichen Redakteur geprüft. Bitte prüfen Sie alles Wichtige anhand des hebräischen Textes.

Der Rebbe bat darum, die Maamarim zur Parsha der Woche, der „Chassidischen Parsha“, im Lauf dieser Woche, verteilt auf ihre sieben Tage, zu lernen (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Warum man sie lernen soll und die Brachos des Rebbe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Ein kostenloses, nicht kommerzielles Projekt; nichts hier wird verkauft. Nicht mit Kehot, Sefaria oder der Lubavitcher Bibliothek verbunden. © likuteitorah.com

Von likuteitorah.com/de/torah-ohr/noach/3/

ZU EHREN VON

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Der Vater des Rebbe, Reb Levi Yitzchok